

ΠΜΣ ΙΦΕΤ

Ακαδημαϊκό Έτος 2017-2018, Εαρινό Εξάμηνο

Σεμινάριο: Historical Epistemology

Διδάσκοντες: Θ. Αραμπατζής & Θ. Δημητράκος (e-mail: tarabatz@phs.uoa.gr, thdimitrakos@phs.uoa.gr)

Τρίτη, 15:00-18:00, ΑΙΘ. Γκουνταρούλη, ΙΦΕ

Περιεχόμενο του σεμιναρίου

Η σύνδεση και η αλληλεπίδραση της ιστορίας και της φιλοσοφίας της επιστήμης, στην αναλυτική παράδοση, έγινε στενότερη ή και οργανική μόνο μετά την δεκαετία του 1960 και κάτω από την επίδραση της λεγόμενης «ιστορικιστικής στροφής» στη φιλοσοφία της επιστήμης. Στην ηπειρωτική παράδοση, όμως, και πιο συγκεκριμένα στον γαλλόφωνο χώρο, η εν λόγω σύνδεση είναι ορατή ήδη από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Στο έργο του Henri Poincaré και ιδίως του Pierre Duhem, οι φιλοσοφικές και οι ιστορικές έρευνες σχετικά με την επιστήμη αλληλοτροφοδοούνται. Αφετηρία αυτής της σύνδεσης ήταν οι επιστημονικές εξελίξεις της περιόδου. Ο κλονισμός της μηχανοκρατίας και συνακόλουθα του ντετερμινισμού και του αναγωγισμού δημιούργησε τον λογικό χώρο προκειμένου η επιστήμη να εκληφθεί ως ένα ιστορικό φαινόμενο.

Στο σεμινάριο θα διατρέξουμε αυτήν την παράδοση, εστιάζοντας αρχικά στο έργο των Gaston Bachelard, Georges Canguilhem και Michel Foucault. Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε νεότερες προσεγγίσεις, οι οποίες είτε εδράζονται ρητά στην εν λόγω παράδοση είτε συνδιαλέγονται μαζί της, όπως των Ian Hacking, Arnold Davidson, Marx Wartofsky και των ιστορικών του Max Planck Institute for the History of Science.

Δομή του σεμιναρίου

1. Background I: Bordoni 2017, Εισαγωγή (προαιρετικά), κεφάλαια 8 & 9; Gutting 2001, κεφάλαιο 2
2. Background II: Chimisso 2008, Εισαγωγή (προαιρετικά), κεφάλαια 5 & 6
3. Bachelard 2000, Εισαγωγή· Bachelard 2000, κεφάλαια 1 & 2· Tiles 1984, κεφάλαιο 1 (προαιρετικά)
4. Canguilhem 1988, Εισαγωγή· Delaporte 1994, κεφάλαια 1, 2, 3
5. Canguilhem vs Bachelard: Tiles 1987, Chimisso 2003, Rheinberger 2005, Methot 2013
6. Foucault: Dews 1992· Gutting 1989, αποσπάσματα· Alcoff 2005
7. Davidson 2001, κεφάλαια 5, 7, 8

8. Hacking 1999· Hacking 2002, κεφάλαια 1, 12· Kusch 2010
9. Wartofsky 1979, κεφάλαιο 11· Wartofsky 1987
10. Daston 1992, 1994· Renn· Rheinberger 2012
11. Κριτικές προσεγγίσεις I: Gingras 2010, Feest & Sturm 2011, Kusch 2011
12. Κριτικές προσεγγίσεις II: Brenner 2015, Loison 2016

Υποχρεώσεις

Κάθε εβδομάδα οι φοιτητές / φοιτήτριες θα παραδίδουν 1-2 σελίδες με τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους στα κείμενα που πρόκειται να συζητηθούν. Στο τέλος του σεμιναρίου οι συμμετέχοντες/ουσες θα γράψουν μία σύντομη εργασία (10-15 σελ.), π.χ., μια κριτική παρουσίαση ενός από τα θέματα που θα έχουν συζητηθεί.

Βιβλιογραφία

Alcoff, L. M. (2005), “Foucault’s Philosophy of Science: Structures of Truth/Structures of Power,” στο *Continental Philosophy of Science*, επιμέλεια G. Gutting, Blackwell Publishing, σελ. 211-223.

Bachelard, G. (2000), *Το Νέο Επιστημονικό Πνεύμα*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Bachelard, G. (2002), *The Formation of the Scientific Mind*, Clinamen Press.

Bordoni, S. (2017), *When Historiography Met Epistemology*, Brill.

Brenner, A. (2015), “Is There a Cultural Barrier Between Historical Epistemology and Analytic Philosophy of Science?” *International Studies in the Philosophy of Science* 29: 201-214.

Canguilhem, G. (1988), *Ideology and Rationality in the History of the Life Sciences*, MIT Press.

Chimisso, C. (2003), “The Tribunal of Philosophy and its Norms: History and Philosophy in Georges Canguilhem’s Historical Epistemology,” *Studies in the History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences* 34: 297-327.

Chimisso, C. (2008), *Writing the History of the Mind: Philosophy and Science in France, 1900 to 1960s*, Ashgate.

Daston, L. (1992), “Objectivity and the Escape from Perspective,” *Social Studies of Science* 22: 597-618.

Daston, L. (1994), “Historical Epistemology,” στο *Questions of Evidence: Proof, Practice and Persuasion Across the Disciplines*, επιμέλεια J. Chandler et al, University of Chicago Press, σελ. 243–74.

Davidson, Arnold (2001), *The Emergence of Sexuality: Historical Epistemology and the Formation of Concepts*, Harvard University Press.

Delaporte, F. (1994), *A Vital Rationalist: Selected Writings from Georges Canguilhem*, Zone Books.

- Dews, Peter (1992), "Foucault and the French Tradition of Historical Epistemology," *History of European Ideas* 14: 347-63.
- Feest, U. & T. Sturm (2011), "What (Good) is Historical Epistemology?" *Erkenntnis* 75: 285–302.
- Gingras, Y. (2010), "Naming without necessity: On the genealogy and uses of the label 'historical epistemology'," *Revue de synthèse* 131: 439-454.
- Gutting, G. (1989), *Michel Foucault's Archaeology of Scientific Reason*, Cambridge University Press.
- Gutting, G. (2001), *French Philosophy in the Twentieth Century*, Cambridge University Press.
- Hacking, I. (1999), "Historical Meta-Epistemology," στο *Warheit und Geschichite*, επιμέλεια W. Carl & L. Daston, Vandenhoeck and Ruprecht, σελ. 53-77.
- Hacking, I. (2002), *Historical Ontology*, Harvard University Press.
- Kusch, M. (2010), "Hacking's historical epistemology: a critique of styles of reasoning," *Studies in History and Philosophy of Science* 41: 158–173.
- Kusch, M. (2011), "Reflexivity, Relativism, Microhistory: Three Desiderata for Historical Epistemologies," *Erkenntnis* 75: 483-494.
- Loison, L. (2016), "Forms of presentism in the history of science. Rethinking the project of historical epistemology," *Studies in History and Philosophy of Science* 60: 29-37.
- Méthot, P. (2013), "On the genealogy of concepts and experimental practices: Rethinking Georges Canguilhem's historical epistemology," *Studies in History and Philosophy of Science* 44: 112–123.
- Renn, J., "Historical Epistemology and the Advancement of Science".
- Rheinberger, Hans-Jörg (2005), "Reassessing the Historical Epistemology of Georges Canguilhem," στο *Continental Philosophy of Science*, επιμέλεια G. Gutting, Blackwell, σελ. 187-197.
- Rheinberger, H. (2012), "A Plea for a Historical Epistemology of Research," *Journal for General Philosophy of Science* 43: 105-111.
- Tiles, M. (1987), "Epistemological History: the Legacy of Bachelard and Canguilhem," *Royal Institute of Philosophy Lecture Series* 21: 141-56.
- Wartofsky, M. (1979), *Models: Representation and the Scientific Understanding*, Reidel.
- Wartofsky, M. (1987), "Epistemology Historicized," στο *Naturalistic Epistemology*, επιμέλεια A. Shimony & D. Nails, Reidel, σελ. 357-374.